

วัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

Organizational Culture and Internal Quality Assurance Performance Affecting Desirable Characteristics of Students in Schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1

การุณย์ เจริญบุบผา (Karun Rianbubpha)^{*}

ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (Piyanard Boonmeepit)^{**}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา และ 3) วัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 359 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1. วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านความรู้สึกรักเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ด้านความมุ่งมั่นประสงค์ขององค์กร และด้านความซื่อสัตย์ ส่วนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพสถานศึกษา และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตามลำดับ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ผู้เรียนมีความรักความเป็นไทย และผู้เรียนมีความมีวินัย ตามลำดับ

3. วัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ได้แก่ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่วนวัฒนธรรมองค์กรด้านความรู้สึกรักเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ด้านความหลากหลายของบุคลากร ด้านการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 44.90

^{*} นักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Student Master of Education in Educational Administration, Phetchaburi Rajabhat University

^{**} อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Advisor: Educational Administration, Phetchaburi Rajabhat University

คำสำคัญ : วัฒนธรรมองค์กร, การประกันคุณภาพภายใน, คุณลักษณะที่พึงประสงค์

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) the level of performance on organizational culture and internal quality assurance of schools, 2) desirable characteristics of students in schools, and 3) organizational culture and internal quality assurance performance affecting desirable characteristics of students in schools. The 359 research samples consisted of school administrators and teachers in schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1. The research tool was a 5-level rating scale questionnaire. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The research results were as follows:

1. The organizational culture of schools was overall at a high level. When each aspect was considered, the first three aspects with the highest means, ranked in descending order of their means, were sense of belonging, school purpose, and integrity. The schools' internal quality assurance as a whole was also at a high level. When each aspect was considered, the first three aspects with the highest means, ranked in descending order of their means, were determination of school education standard, school quality evaluation, and preparation of educational development plan, respectively.

2. The students' desirable characteristics were overall at a high level. When each aspect was considered, the first three aspects with the highest means, ranked in descending order of their means, were love of nation, religion, and king, cherishing Thai-ness, and self-discipline, respectively.

3. The students' desirable characteristics were affected by the performance of internal quality assurance in the aspect of continuous improvement of educational quality and the organizational culture in the aspects of sense of belonging, diversity of personnel, and administrator's decision making, with the predictive efficiency for 44.90%.

Keywords: Organizational culture, internal quality assurance, desirable characteristics

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 บัญญัติไว้ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดกระทรวง และใน

มาตรา 48 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 6)

ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคมมีความสำคัญยิ่งคือ การพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ คนหรือทรัพยากรมนุษย์ดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ที่ต้องได้รับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากระบบการศึกษาที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย ในขณะที่สังคมโลกมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาในระบบที่จัดโดยสถานศึกษาจำเป็นต้องสนองความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของคน ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ทั้งในปัจจุบันและอนาคตที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าว ดังนั้นการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ จะต้องเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อย่างไรก็ตามกระบวนการในการพัฒนาเยาวชนไทยในสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้นจะต้องอาศัยกระบวนการสำคัญ โดยสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและต้องถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความมั่นใจว่าการบริหารสถานศึกษาสามารถประกันได้ว่าผู้เรียนมีคุณภาพ และมีการดำเนินงานในการประเมินผลที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน นั่นก็คือ ในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะต้องประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการพัฒนาปรับปรุง ตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ในการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยทุกสถานศึกษาจะต้องเฝ้าระวังรักษาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 8-9) และยั่งยืน

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาถือว่าเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณภาพในการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนด ดังที่ สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช (2539 อ้างถึงใน อริยา คงเพียรภาค, 2554 : 3) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นมาตรฐานหนึ่งที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า สถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐาน มีการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและผู้สำเร็จการศึกษาก็น่าจะมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศิริ วิรุณพันธ์ (2550 : 3) ที่พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีการฝึกอบรมโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสามารถชี้วัดถึงคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากที่จะเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนและมีอิทธิพลอันเป็นสิ่งที่จะทำให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำเร็จและมีประสิทธิภาพได้คือ วัฒนธรรมองค์กร ซึ่งถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญอย่างมากประการหนึ่งที่จะทำให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะวัฒนธรรมองค์กรเป็นสิ่งที่แสดงถึงวัฒนธรรมในการทำงานของคนในองค์กรที่มีพลังวิ่งไปสู่ความสำเร็จได้ ความเชื่อและค่านิยมที่

ถ่ายทอดกันไป ซึ่งองค์กรเหล่านี้เปรียบเสมือนสถาบันที่เป็นตัวบุคคล มีชีวิต มีความหมายสำหรับผู้อื่นทั้งในส่วนเกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องก็งาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องตระหนักถึงความสำคัญกับวัฒนธรรมองค์กรเพราะมีผลต่อการทำงานของของคนอันจะส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรหรือสถานศึกษา (กชนิกา พลจันทิก, 2556)

องค์กรเป็นรูปแบบของการทำงานของมนุษย์ที่มีลักษณะการทำงานเป็นกลุ่ม มีการประสานงานกันตลอดเวลา ตลอดจนต้องมีการกำหนดทิศทาง มีการจัดระเบียบวิธีทำงานและติดตามวัดผลสำเร็จของงานที่ทำอยู่เสมอ (ณัฐพันธ์ เชนรนนท์, 2551 : 5) โรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งขององค์กรที่มีหน้าที่สำคัญคือ พัฒนาการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูง มีเป้าหมายมุ่งเน้นการปลูกฝัง อบรม พัฒนา เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์คือ พัฒนาการทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน เพื่อผลิตสมาชิกให้มีคุณภาพแก่สังคมมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังนั้นโรงเรียนจึงประกอบด้วยบุคคลซึ่งมีหลายฝ่าย ได้แก่ ครู อาจารย์ บุคลากร ซึ่งบุคคลเหล่านี้เมื่อมาอยู่ร่วมกันในองค์กรหรือในสถานศึกษา จะหล่อหลอมรวมค่านิยม ความคิด ความเชื่อและพฤติกรรมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันที่ทุกคนยอมรับและปฏิบัติติดต่อกันมาเป็นเวลานานจนกลายเป็นวัฒนธรรมในโรงเรียน สอดคล้องกับ อ้อยทิพย์ สุทธิเทพ (2543 : 11 อ้างถึงใน วนิดา เทียงสงค์, 2557 : 1) ที่กล่าวว่าการอยู่ร่วมกันจำเป็นต้องอาศัยกฎ กติกา ซึ่งกฎ กติกาเหล่านั้นอาจมาจากระเบียบของทางราชการ หรือกฎเกณฑ์ที่เกิดจากความคิด ความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ปฏิบัติกันมาจนกลายเป็นระเบียบประเพณีปฏิบัติ เป็นกติกาของการอยู่ร่วมกันและยึดเป็นปทัสถานในการปฏิบัติตามครรลองที่ถูกที่ควร ซึ่งเรียกว่า “วัฒนธรรมโรงเรียน”

วัฒนธรรมโรงเรียนเป็นตัวหลอมความคิดความรู้สึกและพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่ในโรงเรียนนั้น และเป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่ทำให้โรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ รวมทั้งเป็นกฎเกณฑ์หรือเป็นระเบียบของการกระทำหรือการปฏิบัติงานของบุคคล เป็นเข็มชี้ทิศทางตามที่กำหนดในเป้าหมาย เป็นเครื่องมือที่ยึดเหนี่ยวบุคลากรในโรงเรียนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นเครื่องมือถ่ายทอดสืบทอดต่อกันจากรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่งซึ่ง วรพจน์ สุทธิสัย (2536 : 1 อ้างถึงใน วนิดา เทียงสงค์, 2557 : 2) กล่าวว่า องค์กรหรือโรงเรียนทุกแห่งต่างมีวัฒนธรรมเป็นของตัวเอง ซึ่งประกอบด้วยวัฒนธรรมย่อยหลาย ๆ อย่าง วัฒนธรรมเหล่านี้ต่างก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของคนในองค์กรและแผนงานเสมอ สอดคล้องกับเซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni, 2001 : 108 อ้างถึงใน เรียมใจ คุณสมบัติ, 2554 : 36) ที่กล่าวว่า โรงเรียนทุกแห่งมีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง แต่โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จมักจะมีวัฒนธรรมโรงเรียนที่เข้มแข็งและมีหน้าที่ของวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของการจัดการของบุคคลและโรงเรียน วัฒนธรรมโรงเรียนทำหน้าที่เสมือนการตั้งเข็มทิศที่นำพาสมาชิกไปในทิศทางที่ควรไป เป็นปทัสถานที่แสดงให้เห็นสมาชิกเห็นว่าประสบความสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างไร เป็นสิ่งที่มีความหมายและความสำคัญสำหรับครู นักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน วัฒนธรรมที่เข้มแข็งและหน้าที่ของวัฒนธรรมที่มีอยู่ในจิตใจ ทำให้สมาชิกแสดงเจตนาออกมา โดยที่มีภาวะผู้นำและสมาชิกภาพของโรงเรียนเป็นสิ่งสร้างและธำรงรักษาวัฒนธรรมโรงเรียนนั้น ดังนั้นวัฒนธรรมโรงเรียนซึ่งได้แก่ ทศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม อารมณ์ และความรู้สึก ตลอดจนการปฏิบัติต่อกันของบุคลากรภายในโรงเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของโรงเรียนนั้น ๆ อันเป็นขบวนการที่นำไปสู่ความเป็นสถาบันในลักษณะของการก่อตั้งและเสริมสร้างการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน (จิราภรณ์ พงษ์ศรีทัศน์, 2553 : 11)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแล กำกับติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดเพชรบุรี มีวัฒนธรรมองค์กรที่ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีนโยบายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยมุ่งปฏิรูปการจัดการกระบวนการเรียนรู้ทั้งระบบให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล เพื่อมุ่งให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม พบว่า สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีผลการประเมินระดับคุณภาพระดับพอใช้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 73.44 คะแนน ผลการรับรองมาตรฐานยังไม่รับรองมาตรฐานคุณภาพ เนื่องจากสถานศึกษามีผลคะแนนรวมทุกตัวบ่งชี้ไม่ถึง 80 คะแนน ประเด็นปัญหาที่พบคือ สถานศึกษามีวัฒนธรรมโรงเรียนในการทำงานที่แตกต่างกัน และให้ความสำคัญและดำเนินการตามระบบการประเมินคุณภาพภายในที่แตกต่างกันจนส่งผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนไม่เพียงพอ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการวิเคราะห์และประเมินผลเพื่อนำปัญหาที่พบไปสู่การแก้ไข ขาดการประสานความร่วมมือกันของครูในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในการร่วมกันพัฒนาประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนแต่ละโรงเรียนมีศักยภาพแตกต่างกัน ส่งผลให้โรงเรียนได้รับการยอมรับจากชุมชนในระดับที่แตกต่างกันด้วย รวมถึงงบประมาณสนับสนุน ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1, 2557 : 82-83) จากผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาดังกล่าวพบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเพชรบุรี เขต 1 มีขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน และตั้งอยู่ในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ทำให้มีจำนวนบุคลากรในการดำเนินงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพแตกต่างกัน จึงมีวัฒนธรรมองค์กรและมีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่างกัน และวัฒนธรรมและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งวัดได้จากตัวบ่งชี้คุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ หรือมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ทำให้แต่ละสถานศึกษามีคุณภาพแตกต่างกัน

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้เข้าใจลักษณะการทำงาน สามารถเลือกแนวทางที่ถูกต้องในการดำเนินงานเพื่อมุ่งยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

3. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 จำนวน 98 โรงเรียนเป็นประชากร ได้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 99 คน และครูผู้สอนเป็นผู้ให้ ข้อมูล จำนวน 949 คน รวมทั้งสิ้น 1,048 คน

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1.2.1 ผู้บริหารที่เป็นผู้ตอบข้อมูลแต่ละโรงเรียน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) โดยให้ผู้บริหารทุกคนตอบแบบสอบถาม รวม 99 คน

1.2.2 ครูผู้สอน ใช้การเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610 อ้างถึงใน ขวัญตา เกื้อกูลรัฐ, 2554 : 7) จากจำนวนประชากรเป็นรายโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 274 คน และ ใช้การเทียบสัดส่วนตามจำนวนครูจริงของแต่ละโรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการกำหนดบุคคลผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาวัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยศึกษาและสังเคราะห์ด้านวัฒนธรรมองค์กรจากแนวคิดของ แพทเทอร์สัน (Paterson, 1988 อ้างถึงใน กัญญาณัฐ บุญพวง, 2551 : 33-34) ซาเท (Sathe, 1985 อ้างถึงใน พิสิฐ พูลสวัสดิ์, 2548 : 27-28) เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni, 1988 อ้างถึงใน เรียมใจ คุณสมบัติ, 2554 : 40) การ์ดอน (Gordon, 1999 อ้างถึงใน ดารุวรรณ ฤทธิการ, 2552 : 80-81) โจนส์ (Jones, 2004 อ้างถึงใน สิริวิมล ลือชา, 2556 : 20-21) ไรล์ลีย์ แชนแมนและคอลล เวล (Reilly, Chatman and Caldwell, 1991 อ้างถึงใน มนัญญา ประสุตร์แสดงจันทร์, 2552 : 23-25) แทน (Tan, 2001 ดารุวรรณ ฤทธิการ, 2552 : 105-107) ลิเคิร์ทและเฮาท์ (Liker and Houseus, 2008 อ้างถึงใน มนัญญา ประสุตร์แสดงจันทร์, 2552 : 23-25) นาทยา เกตุสมบุญ (2549 : 107-109) สุพาณี สฤษฏ์วานิช (2549 : 518-521) วิรัช เลิศพัฒนา (2550 : 64) ซึ่งสังเคราะห์ได้ 10 ตัวแปร คือ 1) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร 2) ความมุ่ง ประสงค์ขององค์กร 3) ความหลากหลายของบุคลากร 4) ความมีคุณภาพของบุคลากร 5) ความน่าเชื่อถือ 6) การให้อำนาจ 7) การตัดสินใจของผู้บริหาร 8) การยอมรับนับถือ 9) ความซื่อสัตย์ 10) ความเอื้ออาทร และศึกษาแนวคิดการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนจากหมวด 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 66) ซึ่งสามารถจัดลำดับการดำเนินงานของสถานศึกษาได้ดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพ

ภายในสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานและประเมินตนเอง (SAR) และ 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามเกณฑ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และนำมาประเมินผลการปฏิบัติงานโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 35-36) ซึ่งได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ มากำหนดเป็นตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 50 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 40 ข้อ และตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 40 ข้อ แบบสอบถามตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าของไลเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับดังนี้ 5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

4. การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีวัฒนธรรมองค์กร การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ศึกษาวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อสร้างแบบสอบถามจากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำตรวจสอบความถูกต้องปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความถูกต้องของเนื้อหา (Content) และวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาด้วยค่า (IOC) ด้วยเกณฑ์ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 นำเครื่องมือแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จากโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronach) โดยกำหนด ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับไม่น้อยกว่า 0.60 ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีค่า สัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.986 ได้เครื่องมือวิจัยแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดย คำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 วัฒนธรรมองค์กร การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (S.D.) กำหนดเกณฑ์ในการแปลผลตามแนวคิดของเบสต์ (Best, 1981 : 182 อ้างถึงใน นันทรัตน์ เกื้อหนุน, 2553 : 54) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 - 5.00	สถานศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	สถานศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49	สถานศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	สถานศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	สถานศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์การปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษา

1. การดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

การดำเนินงานของสถานศึกษา (X)	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1. วัฒนธรรมองค์กร (X_1)	4.28	0.49	มาก	2
1. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร (X_{11})	4.40	0.55	มาก	1
2. ความมุ่งมั่นประสงค์ขององค์กร (X_{12})	4.30	0.56	มาก	2
3. ความหลากหลายของบุคลากร (X_{13})	4.19	0.50	มาก	10
4. ความมีคุณภาพของบุคลากร (X_{14})	4.29	0.56	มาก	4
5. ความน่าเชื่อถือ (X_{15})	4.21	0.60	มาก	9
6. การให้อำนาจ (X_{16})	4.27	0.58	มาก	7
7. การตัดสินใจของผู้บริหาร (X_{17})	4.24	0.59	มาก	8
8. การยอมรับนับถือ (X_{18})	4.27	0.56	มาก	6
9. ความซื่อสัตย์ (X_{19})	4.30	0.61	มาก	3
10. ความเอื้ออาทร (X_{110})	4.29	0.61	มาก	5
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน (X_2)	4.34	0.47	มาก	1
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (X_{21})	4.38	0.51	มาก	1
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (X_{22})	4.37	0.54	มาก	3
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (X_{23})	4.34	0.52	มาก	5
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (X_{24})	4.32	0.54	มาก	7
5. การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (X_{25})	4.35	0.54	มาก	4
6. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา (X_{26})	4.31	0.53	มาก	8
7. การประเมินคุณภาพสถานศึกษา (X_{27})	4.38	0.53	มาก	2
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (X_{28})	4.32	0.53	มาก	6
เฉลี่ย	4.31	0.46	มาก	

จากตารางพบว่า การดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวม (X) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน (X_2) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$ S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (X_{21}) ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.51) รองลงมาคือ การประเมินคุณภาพสถานศึกษา (X_{27}) ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.53) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา (X_{26}) ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

และวัฒนธรรมองค์กร (X_1) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร (X_{11}) ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55) รองลงมาคือ ความมุ่งประสงค์ขององค์กร (X_{12}) ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.56) และและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความหลากหลายของบุคลากร (X_{13}) ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา (Y_1)	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1. ผู้เรียนมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (Y_{11})	4.60	0.46	มากที่สุด	1
2. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต (Y_{12})	4.31	0.55	มาก	6
3. ผู้เรียนมีความมีวินัย (Y_{13})	4.42	0.49	มาก	3
4. ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้ (Y_{14})	4.34	0.53	มาก	4
5. ผู้เรียนมีความอยู่อย่างพอเพียง (Y_{15})	4.20	0.57	มาก	7
6. ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน (Y_{16})	4.18	0.55	มาก	8
7. ผู้เรียนมีความรักความเป็นไทย (Y_{17})	4.48	0.47	มาก	2
8. ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ (Y_{18})	4.31	0.50	มาก	5
เฉลี่ย	4.36	0.41	มาก	

จากตารางพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวม (Y_1) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้เรียนมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (Y_{11}) ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.46) รองลงมาคือ ผู้เรียนมีความรักความเป็นไทย (Y_{17}) ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.47) และและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน (Y_{16}) ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

3. วัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

ตัวแปรพยากรณ์ตามลำดับการเข้าสมการ	Unstandardized Coefficients		standardized Coefficients	t	Sig	Tolerance	VIF
	β	Std.Error	Beta				
(ค่าคงที่)	1.739	0.151		11.496	0.000		
การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน (X_2)	0.439	0.064	0.501	6.907***	0.000	0.28	3.477
วัฒนธรรมองค์กร (X_1)	0.167	0.061	0.200	2.753**	0.006	0.28	3.477

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางพบว่า แสดงให้เห็นว่าตัวแปรการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน (X_2) และวัฒนธรรมองค์กร (X_1) ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำนายเท่ากับ 0.670^3 ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.449 นั่นคือ ตัวแปรการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและวัฒนธรรมองค์กรสามารถทำนายผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาในภาพรวม (Y) ได้ร้อยละ 44.90 ค่าประสิทธิภาพการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.447 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ 0.30847 ในลักษณะนี้แสดงว่าตัวแปรวัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.739 + 0.439 (X_2) + 0.167 (X_1)$$

การอภิปรายผล

1. วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า การปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร รองลงมาคือ ด้านความมุ่งประสงค์ขององค์กร ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีคุณภาพของบุคลากร ด้านความเอื้ออาทร ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการให้อำนาจ ด้านการตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านความน่าเชื่อถือ และด้านความหลากหลายของบุคลากร ตามลำดับ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมองค์กรเป็นสิ่งที่มีความหมายและความสำคัญสำหรับ ครู นักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน เนื่องจากวัฒนธรรมโรงเรียนเป็นตัวหลอมความคิดความรู้สึกและพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่ในโรงเรียนนั้น และเป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่ทำให้โรงเรียนบรรลุ

วัตถุประสงค์ รวมทั้งเป็นกฎเกณฑ์หรือเป็นระเบียบของการกระทำหรือการปฏิบัติงานของบุคคล เป็นเข็มชี้ทิศทางตามที่กำหนดในเป้าหมาย ดังนั้นวัฒนธรรมโรงเรียนซึ่งได้แก่ ทักษะคิด ความเชื่อ ค่านิยม อารมณ์ และความรู้สึก ตลอดจนการปฏิบัติต่อกันของบุคลากรภายในโรงเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของโรงเรียนนั้น ๆ อันเป็นขบวนการที่นำไปสู่ความเป็นสถาบันในลักษณะของการก่อตั้งและเสริมสร้างการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน ดังที่ วรพจน์ สุทธิสัย (2536 : 1 อ้างถึงใน วนิดา เทียงสงค์, 2557 : 2) ได้กล่าวไว้ว่าองค์กรหรือโรงเรียนทุกแห่งต่างมีวัฒนธรรมเป็นของตัวเอง ซึ่งประกอบด้วยวัฒนธรรมย่อยหลาย ๆ อย่าง วัฒนธรรมเหล่านี้ต่างก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของคนในองค์กรและแผนงานเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภารัตน์ ป้อสีลา (2550 : 101-104) ได้ศึกษาเรื่องวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์การในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความมุ่งประสงค์ขององค์กร ด้านความหลากหลายของบุคลากร ด้านการเอื้ออาทร ด้านความไว้วางใจ ด้านคุณภาพ ด้านการบูรณาการ ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ด้านการใช้อำนาจ ด้านการยอมรับ และด้านการตัดสินใจ และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการประเมินคุณภาพสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาถือว่าเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณภาพในการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนกระบวนการดำเนินการและการตรวจสอบ โดยเน้นผลผลิตที่จะกลับคืนสู่สังคมเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและคุณธรรม เพื่อที่จะร่วมกันสร้างสรรค์แรงขับเคลื่อนสังคมไปสู่วิถีที่ดีงาม บนพื้นฐานของความพอเพียงและอยู่เย็นเป็นสุขในที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎา การิษุม (2554 : 49-51) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริยา คงเพียรภาค (2554 : 70-73) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้เรียนมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รองลงมาคือ ผู้เรียนมีความรักความเป็นไทย ผู้เรียนมีความมีวินัย ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้ ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ผู้เรียนมีความอยู่อย่างพอเพียง และผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน ตามลำดับ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนนั้นคือ เพื่อฝึกให้นักเรียนมีคุณธรรมและมีทักษะ สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและไม่เป็นปัญหาต่อสังคม ช่วยให้สังคมอยู่ด้วยกันอย่างเป็นปกติสุข ซึ่งผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา เป็นบุคคลที่สำคัญในการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน เพราะการศึกษาอยู่ในกิจกรรมทุกอย่างของชีวิต เพื่อให้ชีวิตมีความเป็นอยู่ด้วยดี ครูจะต้องสร้างระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม ทำชีวิตให้เป็นการศึกษาเริ่มจากการเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน ตั้งแต่กิจกรรมหน้าแถวตอนเช้า การเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ การสวดมนต์เจริญสติ การเรียน การให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ การปฏิบัติตามข้อตกลง ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน การดูแลรักษาสุขภาพร่างกายของตนเอง การรักษาความสะอาด การจัดกระเป๋า การจัดเก็บของใช้ การทำความสะอาดงานยาม การเล่นเกมมีกติกาไปจนถึงการเป็นผู้ให้บริการผู้ใหญ่ การทักทายสวัสดิ์ การทำความเคารพผู้ใหญ่ ดังนั้นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนจึงถือเป็นภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษานั้นเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ แพววิภา เขยบาล (2552 : 66) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายมาตรฐานพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นมาตรฐานที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ อุตถกานโม (น้อยนิล) (2554 : 82-85) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านรักความเป็นไทย รองลงมาได้แก่ ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมีวินัย และด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านใฝ่เรียนรู้

3. วัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนวยร้อยละ 44.90 แสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมองค์กรเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งส่งผลให้องค์กรเจริญขึ้นหรือเสื่อมถอยได้ขึ้นอยู่กับว่ารูปแบบวัฒนธรรมองค์กรนั้นๆ มีความสอดคล้องกับบริบทขององค์กรมากน้อยเพียงใด การที่วัฒนธรรมองค์กรด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ด้านความหลากหลายของบุคลากร และด้านการตัดสินใจของผู้บริหาร เป็นปัจจัยวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความรักในองค์กรและร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามขีดความสามารถ ทำให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์และสมดุลทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ดังที่ สมศักดิ์ สินธุเวชญ์ (2539 อ้างถึงใน อริยา คงเพียรภาค, 2554 : 3) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นมาตรฐานหนึ่งที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า สถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐาน มีการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และผู้สำเร็จการศึกษาก็ย่อมมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยพล กันศิริ (2554 : 3) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางวัฒนธรรมองค์กรบางประการที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนตามทฤษฎีของครุ มัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการแข่งขันทางวิชาการและด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน โดยสามารถพยากรณ์ได้ ร้อยละ 35.4 ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรทั้ง 2 ด้าน ส่งผลและสามารถพยากรณ์คุณภาพนักเรียนด้านความสามารถในการคิดและมีวิสัยทัศน์และด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ได้ร้อยละ 30.2 และร้อยละ 32.3 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า การปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาด้านความหลากหลายของบุคลากร มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในความแตกต่างเรื่องปรัชญา ความเชื่อ และบุคลิกภาพของบุคลากรแต่ละคน เพื่อนำมาปรับปรุงวัฒนธรรมองค์กรให้สอดคล้องกับสถานภาพของบุคลากรในสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงานน้อยที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการนำผลการประเมิน ทั้งผลการประเมินคุณภาพภายในและผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนควรมีการปลูกฝังการทำงานให้ผู้เรียนผ่านกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน โดยการฝึกความรับผิดชอบให้แก่ผู้เรียนตามกิจวัตรประจำวันให้ผู้เรียนต้องปฏิบัติที่โรงเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

1.4 จากผลการวิจัย พบว่า วัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรส่งเสริมให้วัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีการดำเนินงานที่ดียิ่งขึ้นไปอีก นอกจากนี้ควรส่งเสริมสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาเพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีขึ้น เพราะการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในถือเป็นส่วนหนึ่งของความมุ่งมั่นและเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

2.2 ควรนำผลที่ได้จากการศึกษานี้ไปศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาวัฒนธรรมองค์กรและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นด้านความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในเชิงลึกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กฤษฎา การ์ชุม. (2554). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กชนิกา พลจันทิก. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553: พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กัญญาณัฐ บุญพวง. (2551). วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ขวัญตา เกื้อกุลรัฐ. (2554). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดกลางอำเภอโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- จิราภรณ์ พงษ์ศรีทัศน์. (2553). **ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรและการจัดการความรู้ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.** ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยพล กันศิริ. (2554). **ปัจจัยทางวัฒนธรรมองค์การบางประการที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนตามทฤษฎีของครูมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณัฐพันธ์ เชนนันท์. (2551). **พฤติกรรมองค์การ.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ดาววรรณ ฤทธิการ. (2552). **วัฒนธรรมองค์การในโรงเรียนรางวัลพระราชทาน : การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา.** ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นันทรัตน์ เกื้อหนุน. (2553). **การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- นาคยา เกตุสมบุญ. (2549). **เอกสารประกอบการสอนสายวิชาการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน.** พระนครศรีอยุธยา : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พรศิริ วิรุณพันธ์. (2550). **การเสริมสร้างประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษาสู่การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- พิสิฐ พูลสวัสดิ์. (2548). **วัฒนธรรมองค์การกับความผูกพันต่อสถานศึกษาของครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แพวิพา เชยบาล. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างการทำนงงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุรธานี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- มนัญญา ประสุตร์แสดงจันทร์. (2552). **วัฒนธรรมองค์การกับการพัฒนาตนเองของพนักงานครูเทศบาลสังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรี.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เรียมใจ คุณสมบัติ. (2554). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์การที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา อำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วนิดา เทียงสงค์. (2557). **การศึกษาวัฒนธรรมโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิรัช เลิศพัฒนา. (2550). **เอวอนบริษัทไม่จำกัดฝิ่น : สร้างสรรค์องค์กรแห่งโอกาสความทัดเทียมและอิสรภาพทางการเงินแก่สตรีทั่วโลก.** กรุงเทพฯ : สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สิริวิมล ลือชา. (2556). **อิทธิพลของรูปแบบวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของทหารสังกัดกองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุพาณี สฤกษ์วานิช. (2549). **พฤติกรรมองค์กรสมัยใหม่: แนวคิด และทฤษฎี**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2554**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1. (2557). **ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2557 Data Management Center (DMC)**. เพชรบุรี : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1.
- อริยา คงเพ็ญภาค. (2554). **ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อำนาจ อุดกานโม (น้อยนิล). (2554). **การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.